

REMISSVAR

2020-04-19

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och
allmän förmögenhetsrätt
103 33 Stockholm

E-post:
ju.remissvar@regeringskansliet
.se

Diarienummer: Ju2019/04217/L2

Remissvar av Ds 2019:31 Konkursförfarandet

Småföretagarnas Riksförbund är ett förbund av småföretagare för småföretagare och har som syfte att påverka politiska beslut för att göra det enkelt, tryggt och lönsamt att driva företag. Förbundets näringspolitiska program inrymmer förslag på vad som behöver förändras och förbättras för att stärka företagsklimatet för mikro- och småföretag på ett nationellt plan. En viktig aspekt i detta arbete är att förbättra dialogen och samförståndet i gränserna mellan en företagares vardag och svensk myndighetsutövning.

Om remissen

I promemorian lämnas förslag om ett mer effektivt och ändamålsenligt konkursförfarande. Många av förfarandets olika delar ses över och moderniseras.

En del i översynen syftar till att i större utsträckning kunna använda elektronisk kommunikation under konkursförfarandet. Exempelvis ska kungörelser fortsättningsvis i regel endast ske på internet och handlingar ska kunna sändas elektroniskt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

Småföretagarnas Riksförbunds yttrande

Småföretagarnas Riksförbund, Götagatan 5, 263 31 Höganäs

Tel: 042-342850 E-post: info@smaforetagarna.se

Småföretagarnas Riksförbund, som har granskat promemorian utifrån de intressen som vi har att bevaka, tillstyrker i huvudsak förslagen i promemorian. Småföretagarnas Riksförbund delar bedömningen att det finns ett reformbehov i fråga om att göra konkursförfarandet mer modernt och effektivt. Några frågor behöver övervägas ytterligare under det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Konkursförfarandet har betydelse för företagandets villkor, inte minst för finansiering av och kreditgivning till företag. Verksamheter som inte är konkurrenskraftiga ska avvecklas så snabbt som möjligt och under ordnade och rättssäkra former. Ett effektivt, förutsebart och i övrigt väl fungerande konkursförfarande är en förutsättning för entreprenörskap, företagande och tillväxt samt ökar möjligheterna till investeringar i näringslivet.

Småföretagarnas Riksförbund välkomnar stärkt och förtydligad lagstiftning på området. Beskrivningen över hur regleringarna kring konkurser hanterats i Sverige sedan 1734 års lag är intressant, men visar också att behovet av förtydligande är stort och nödvändigt. Förändringar i konkurslagstiftningen bör göras i syfte att öka effektiviteten och skapa en mer ändamålsenlig hantering. Både Världsbankens och EU:s ranking över konkursförfarandet i olika länder pekar på att den svenska modellen är alldeles för långsam. Förenklingar och förtydligande av rollerna för det svenska konkursförfarandet är välbehövliga, men det saknas tydlighet och incitament för hur processen kan bli snabbare och samtidigt vara rättssäker. De flesta mindre konkurserna borde gå att hanteras ännu enklare och snabbare. Förenklingsarbetets behov lyfts också fram *Det bidrar till att borgenärerna snabbare kan få mer betalt och att gäldenärerna på nytt kan starta och driva verksamhet.*

Även de förslag som syftar till att modernisera förfarandet bl.a. genom att i större utsträckning möjliggöra elektronisk kommunikation och borttagande av onödiga formkrav välkomnas. I moderniseringen är det bra att lyfta frågan om att kunna signera handlingar med elektronisk identifikation. Som följd av detta borde man komma med förslag hur det ska underlättas att kunna erhålla e-legitimation även om man har eller haft betalningssvårigheter, för annars kan det bli ett tomt slag i luften. I Corona-tider bör även möjligheter att hantera bouppteckningssammanträden digitalt finnas med, i sammanhang där man kan identifiera sig med e-legitimation.

Kreditupplysningslagens innehåll tas upp avseende falsk konkursansökan, men även vid en riktig konkursansökan måste denna fråga belysas. Nuvarande regler för vad som finns i kreditupplysningar och när uppgifter ska rensas bör förtydligas. Vid en konkurs utan kriminell grund, som i dagsläget helt kan förklaras av Corona-pandemin och regerings-/myndighetsbeslut, blir uppgifter om detta städas snabbare i kreditupplysningar för att möjliggöra en andra chans. Att förarbetena till regler om kreditupplysning inte heller lyfter frågan borde räcka för att ta bort dem. Att argumentera om risker för kreditförluster räcker

inte som argument, utan kreditvärdigheten måste baseras på framtida möjligheter att återbetala krediter.

Ansvar för en gäldenär att lämna uppgifter under straffansvar måste förtydligas. Nuvarande tolkning *För ansvar krävs inte att den oriktiga uppgiften eller förtigandet har påverkat resultatet av konkursen* är otidsenlig. Detsamma gäller för uppgifter vid förrättningen. Om någon uppgift som lämnas är oriktig men inte påverkar konkursen, så kan det inte vara brottsligt. Hänvisningen till Europakonventionen *Artikel 6 i konventionen innebär bl.a. att ingen som är anklagad för brott ska under hot om straff eller andra sanktioner behöva lämna uppgifter som kan användas mot honom eller henne själv i ett kommande straffrättsligt förfarande* borde kunna utgöra grund för modernisering i denna del.

I analogi med vad Tillväxtverket beslutat avseende företagsägare och dess anförvanter gällande korttidspermitteringar under 2020 bör också Lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979) SFS 2015:1018 uppdateras i 12 § *Om konkursgäldenären är näringsidkare, ska en arbetstagare som själv eller tillsammans med nära anförvanter senare än sex månader före konkursansökningen har ägt en väsentlig andel av företaget och som haft ett betydande inflytande över dess verksamhet inte ha förmånsrätt enligt denna paragraf för lön eller pension*. Ge således företagare och dess närstående möjlighet att få samma rättigheter till lönegaranti som övriga anställda, under förutsättning att inte uppenbart kriminell verksamhet föregått konkursen.

I detta ärende har Erik Sjölander och Caroline Szyber varit föredragande och förbundsordföranden Peter Thörn beslutat.

Med vänlig hälsning

Peter Thörn

Förbundsordförande, Småföretagarnas Riksförbund